

О С О Б Е Н О М Н Е Н И Е

на съдиите Неделчо Беронов, Стефанка Стоянова,
Васил Гоцев и Людмил Нейков по к.д. № 18/2000 г.

I. Подписахме решение № 11 от 21 май 2001 г. по к.д. № 18 от 2000 г. с особено мнение защото считаме, че разпоредбата на чл.101, ал.5 от Закона за лечебните заведения /ЗЛЗ/ не е противоконституционна. Съображенията ни са следните:

Разпоредбата предвижда с преобразуването на посочените в приложението към текста публични здравни заведения в лечебни заведения – акционерни дружества собствеността върху капитала им да се придобие 51 на сто от държавата и 49 от общините от областта, чието население лечебното заведение обслужва. Акционерното участие на общините е пропорционално на населението живеещо в съответните общини.

В приложението към чл.101, ал.5 ЗЛЗ са включени 26 районни болници. Тези публични здравни заведения винаги са обслужвали населението на всички общини в рамките на бивш окръг, сега област, а не само населението на общината – областен център. Те не са обекти на инфраструктура с местно значение и не са предназначени за обслужване само на населението на съответната община. Затова са районни т.е. обслужват населението от по-голяма територия – район , а не една община. Районните болници не отговарят на изискванията на чл.2, ал.1, т.6 и 9 ЗОС и § 7, т.6 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗМСМА, да са част от общинската инфраструктура с местно значение и да са предназначени да обслужват населението на съответната община. Поради което не са общинска собственост. Това се потвърждава от редакцията на последното изречение на т.2 на

обсъжданата алинея и от стенограмите на 276-то заседание на Народното събрание от 24 юни 1999 г. при обсъждане и приемане на ЗЛЗ.

В нормативните актове с думата “местно” се определя относимостта към пределите, територията на съответната община. Такова е съдържанието ѝ в конституционните разпоредби /примерно в чл. 138/, в Закона за местните избори, в чл.5, чл.17, ал.2 и 3, чл.22 ЗМСМА. Ето защо тя е с утвърдено правно значение. С оглед на това и като се има предвид изискването на чл.8 от Закона за нормативните актове, следва да се приеме, че същото е съдържанието ѝ и в § 7, т.6 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗМСМА. Поради това по смисъла на този текст с местно значение са онези обекти на общинската инфраструктура, които са предназначени за потребностите и обслужването на една община.

Неправилно се ползват разпоредбите на Закона за държавната собственост, за конкретизиращи кое е държавна собственост и по обратен път, по аргумент от противното се определят обектите на общинската собственост. Това директно е направено със Закона за общинската собственост /ЗОС/, в чийто чл.2, ал.1, т. 6 и 9 изрично е посочено, че за да бъдат общинска собственост здравните обекти трябва да обслужват населението на съответната община. Идеята, че общинска собственост е само това, което обслужва нуждите на една община, на нейното население, е намерила израз и в редакцията на чл.140 от Конституцията, според която общинската собственост се използва в интерес на териториалната общност. Не може общината, в която е седалището на районната болница, да използва това здравно заведение само в интерес на своята териториална общност и с това да оспори същото за населението от останалите общини в района.

Становището, че районните болници са общинска собственост, макар , а обслужват населението на няколко общини, противоречи на чл.2, ал.1, т.6 и 9 ЗОС, а от тук и на чл.17, ал.4 от Конституцията, поради което считаме такова становище за несъобразено с основния закон.

С разпоредбата на чл.101, ал.5 ЗЛЗ не се отчуждава общинска собственост, защото такава не съществува върху районните болници, посочени в приложението към този текст. Напротив – общините придобиват собственост върху част от капитала на търговските дружества, в каквито се преобразуват районните болници.

Като се има предвид предназначението на тези болници, обстоятелството, че те не са общинска собственост, не може да се приеме, че чл.101, ал.5 ЗЛЗ нарушава принципите на местното самоуправление или, че е извършена национализация на общинската собственост, че е превърната в държавна, с което да са нарушени разпоредбите на чл. 17, ал.5 и чл.140 от Конституцията.

Разпоредбата на чл.101 ЗЛЗ във всичките ѝ алинеи е съобразена със собствеността на съществуващите публични здравни заведения и оспорената ал.5 на тази разпоредба се отнася само до държавна, но не и до чужда /общинска/ собственост.

II. Съдиите Неделчо Беронов, Стефанка Стоянова и Васил Гоцев подписахме с особено мнение решението и по отношение на чл.109, ал.1, т.3 ЗЛЗ.

Разпоредбата е от раздела, който урежда приватизацията на лечебните заведения. В искането не се възразява срещу приватизацията и правата на общинските съвети в този процес. Оспорено е ограничителното изискване решението за приватизация на лечебни заведения с общинско участие, осъществяващи болнична помощ, да се взема от общинските съвети след одобрение или по предложение на

министъра на здравеопазването. Вносителите на искането считат, че участието на министъра на здравеопазването ограничава общинските съвети при упражняване на компетенциите им.

Здравето на гражданите е конституционно прокламирана ценност и опазването му е възложено на държавата, на която Конституцията с чл.52, ал.5 предоставя и контролни функции върху всички здравни заведения. Структурата на здравната мрежа и нейното функциониране се включват в конституционно възложените задължения на държавата. Осъществяването на предварителен контрол от централната изпълнителна власт върху приватизацията на здравни заведения с общинско участие е конкретна проява на контролните функции на държавата върху тези заведения. Разпоредбата на чл.109, ал.1 ЗЛЗ в оспорената ѝ част е в съответствие с чл.52, ал.5 от Конституцията, поради което не е противоконституционна.

Вносителите твърдят, че същата разпоредба от ЗЛЗ ограничава общинските съвети при упражняване на компетенциите им в противоречие с принципите на чл.4, т.2 и 4 от Европейската харта за местното самоуправление /ЕХМС/.

Според чл.4, т.2 ЕХМС органите на местно самоуправление разполагат в рамките на закона с пълна свобода да поемат инициатива по всеки въпрос, който не е изключен от тяхната компетентност или предоставен на друга власт. Второто изречение на т.4 от чл.4 ЕХМС посочва, че правомощията на органите на местно самоуправление могат да бъдат оспорвани или ограничавани от друга власт, централна или регионална, само в рамките на закона.

От тези разпоредби на ЕХМС следва, че правомощията на органите на местно самоуправление са в рамките, определени от закона. Когато този закон – в случая ЗЛЗ, не е противоконституционен, както се поясни по-горе, няма несъответствие на чл.109, ал.1, т.3 ЗЛЗ в

оспорената му част с ЕХМС. Напротив – има пълно съответствие на ЗЛЗ с ЕХМС.

Съдии:

Неделчо Беров

Стефанка Стоянова

Васил Гоцев

Людмил Жейков